

УДК 339.5

DOI: <https://doi.org/10.32847/business-navigator.68-2>

Македон В.В.

доктор економічних наук,
професор кафедри міжнародної економіки і світових фінансів
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Михайленко О.Г.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародної економіки і світових фінансів
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Makedon Vyacheslav

Doctor of Economics Sciences,
Professor of International Economics and World Finance Department
Oles Honchar Dnipro National University

Mykhailenko Olha

Candidate of Economics Sciences,
Assistant Professor of International Economics
and World Finance Department
Oles Honchar Dnipro National University

НОВІ КОН'ЮНКТУРНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА МАРКЕТИНГОВІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ЛІЗИНГОВОГО БІЗНЕСУ

Македон В.В., Михайленко О.Г. Нові кон'юнктурні тенденції та маркетингові особливості розвитку міжнародного лізингового бізнесу. У роботі проведено дослідження розвитку лізингу у світі, показано, що лізинг активно використовується у Європі, США, Японії, країнах Перської затоки, а також у країнах Африки та Азії (насамперед в Індії та Китаї). Дослідження різних сегментів світового ринку лізингових послуг показало наявність стійкої тенденції до збільшення чисельності суб'єктів господарювання та країн, що використовують лізингову форму залучення капіталу. Доведено, що глобальна криза позначилася на розвитку світового ринку лізингових послуг, викликавши негативні зміни. Серед нових тенденцій у розвитку світового ринку лізингових послуг під впливом світової фінансової кризи автор виділяє зміну обсягів та структури світового ринку лізингових послуг, зниження лізинговими компаніями обсягів своєї діяльності, процеси злиття та поглинання на ринку великими компаніями дрібніших.

Ключові слова: міжнародний бізнес, маркетингова структура, лізингові компанії, лізингові послуги, механізм фінансування, світовий ринок послуг.

Makedon Vyacheslav, Mykhailenko Olha. New economic trends and marketing features of international leasing business development. Analyzing the development of leasing in the world, it can be noted that leasing is actively used in Europe, the USA, Japan, the countries of the Persian Gulf, as well as in the developing countries of Africa and Asia (primarily in India and China). The analysis showed that over the past 20 years, the volume of leasing operations in the world has grown almost 10 times. The market is developing both quantitatively (due to the growth in the number of leasing transactions and their total volume) and qualitatively (due to an increase in the number of organizational forms and schemes). The study of different segments of the world market of leasing services showed a steady trend towards an increase in the number of economic entities and countries using the leasing form of raising capital. The subjects of the global leasing market are numerous leasing companies that differ not only in the volume of concluded leasing agreements, but also in the size of the authorized capital, their status, the focus of commercial interests, etc. In the work, a study of the development of leasing in the world was carried out, it was shown that leasing is actively used in Europe, the USA, Japan, the countries of the Persian Gulf, as well as in the developing countries of Africa and Asia (primarily in India and China). The study of different segments of the world market of leasing services showed a steady trend towards an increase in the number of economic entities and countries using the leasing form of raising capital. It is proved that the global crisis affected the development of the world market of leasing services, causing negative changes. Among the new trends in the development of the global leasing services market under the influence of the global financial crisis, the author highlights the change in the volume and structure of the global leasing services market, the reduction in the volume of activities by leasing companies, the processes of mergers and acquisitions in the market by large companies of smaller ones, there are mass layoffs and bankruptcies, an increase in the structure of leasing transactions of contracts for the leasing of cheaper property, as well as property that was in consumption, an increase in leasing rates and an increase in the cost of leasing in all sectors of the world market.

Key words: international business, marketing structure, leasing companies, leasing services, financing mechanism, world market of services.

Постановка проблеми. Значні зміни, що протікають у світовій економіці, а також потреби в заміні основних виробничих фондів, що формуються в умовах науково-технічного прогресу, і необхідність більш ефективного застосування фінансових коштів призвели до створення та просування нових методів фінансування придбання та оновлення матеріально-технічної бази. Лізинг перетворився на один із найбільш важливих інвестиційних інструментів. Актуальність роботи зумовлена тим, що лізинговий механізм досить багатогранний і сприяє досягненню цілей не лише учасників лізингової угоди, а й економіки країни у цілому. Окрім того, міжнародний лізинг дає змогу компаніям купувати обладнання іноземного виробництва, аналогів якому немає в країні. Це, своєю чергою, підвищує їх конкурентоспроможність на внутрішньому ринку, а в масштабах держави сприяє інноваційному розвитку країни, оскільки з'являється доступ до іноземних ринків високих технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичною і аналітичною базою дослідження стали основні положення у сфері лізингу, описані як у працях вітчизняних, так і зарубіжних учених, таких як: В. Валіков, Г. Заїкіна, Д. Зеркалов, С. Кілейніков, Д. Кларк, Н. Лісовська, В. Македон, Є. Намбушва, П. Сіндані, Дж. Фалес, О. Шумкова. Водночас можемо відзначити те, що міжнародний лізинг стає більш оцифрованим і маркетинговоорієнтованим, урахувавши кон'юнктурні особливості світового ринку ділових послуг. Це якраз і визначає доцільність досліджень нових форматів функціонування і розвитку світового ринку лізингових послуг у межах цифровізації міжнародних економічних відносин.

Формулювання завдання дослідження. Метою статті є визначення поточного стану і переваг функціонування світового ринку лізингових послуг та визначення його перспектив розвитку в умовах цифровізації міжнародних економічних відносин.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах світової економіки міжнародний лізинговий бізнес формується під впливом двох ключових принципів – глобалізації і зростання конкуренції

на міжнародному ринку лізингових послуг. Лізингодавці прагнуть отримати все нові переваги порівняно з конкурентами, що веде до диференціювання предметів лізингу, надання супутніх послуг та інтеграції компанії для пошуку нових маркетингових ніш [1]. Динамічну характеристику світового обсягу лізингових послуг представлено на рис. 1. Проаналізувавши рисунки, можна помітити, що в період 2012–2013 рр. спостерігався значний спад лізингової діяльності у світі, що було зумовлено світовою фінансовою кризою, і такі ж самі процеси зниження стали характерними для 2019–2020 рр. під час пандемії COVID-19.

Очевидно, що в умовах кризи ділова активність знижується, а разом із нею і лізингова діяльність. За цей період розглянутий показник зменшився на 34,7% порівняннi з 2011 р. Однак починаючи з 2014 р. вже сьомий рік поспіль спостерігається збільшення даного показника. У цілому обсяги нових лізингових послуг у 2020 р. виросли майже в два рази порівняно з 2011 р. і на 9,4% порівняно з 2019 р. Для розуміння структури світового ринку лізингових послуг потрібно розділити його на шість регіонів: Європу, Північну і Південну Америку, Азію, Африку і Австралію з Новою Зеландією [3, с. 627]. Дані по цих регіонах відображено в табл. 1.

Таким чином, за період 2010–2020 рр. найбільший приріст обсягів лізингових послуг спостерігався в Азії (254,8%), також він був значним в Австралії і Новій Зеландії (230,2%) та Північній Америці (69,1%). Однак істотний приріст даного показника в Австралії і Новій Зеландії абсолютно не говорить про те, що у цьому регіоні ринок лізингу розвивається найбільш стрімкими темпами [4].

Лідерами за обсягом ринку лізингових послуг у 2020 р. є такі регіони, як Північна Америка, Європа і Азія. На ці регіони припадає близько 96% лізингових угод, що укладаються у світі. Лідиром за цим показником Північна Америка (37,9%), переважно за рахунок США. Потім слідує Європа, на частку якої припадає 31,5% світового обсягу лізингу, чому сприяють розвинені країни. При цьому найбільш передовими в плані лізингу є п'ять європейських країн: Великобританія, Німеччина, Франція, Італія і Швеція. На третьому місці – Азія (26,4%),

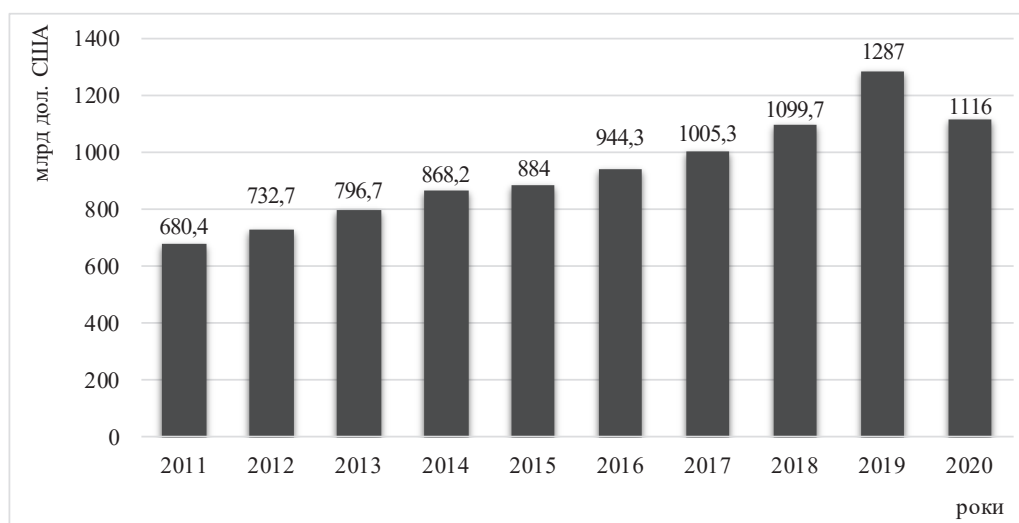

Рис. 1. Динаміка міжнародного ринку лізингових послуг у період 2011–2020 рр., млрд дол. США

Джерело: [2]

Обсяги лізингових послуг по регіонах світу в 2010–2020 рр., млрд дол. США

Регіон	Роки										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Європа	272,0	401,2	336,7	220,4	233,0	302,7	314,0	333,6	327,8	322,8	346,3
Темп зростання, %	-	47,5	-16,1	-34,5	5,7	29,9	3,7	63	-1,7	-15	7,3
Частка у світовому обсязі лізингу, %	42,9	51,4	46,0	39,5	39,2	38	363	347	34,7	32,1	31,5
Північна Америка	241,1	237,9	226,1	190,8	2133	2915	336,4	335,1	368,4	407,8	416,8
Темп зростання, %	«	-1,3	-5,0	-15,6	11,8	37,1	15,0	-0,4	9,9	10,7	2,2
Частка у світовому обсязі лізингу, %	38,0	30,5	30,9	34,2	35,9	36,7	38,8	37,9	39,0	40,6	37,9
Азія	81,7	84,6	99,2	103,8	105,6	153,4	180,2	1773	195,0	223,0	289,9
Темп зростання, %	-	3,5	17,3	4,6	1,7	45,3	17,5	-1,6	10,0	14,4	30,0
Частка у світовому обсязі лізингу, %	12,9	10,8	13,5	18,6	17,8	19,3	20,8	20,1	20,7	22,2	26,4
Південна Америка	19,2	41,4	54,2	30,2	25,4	27,5	13 3	18,0	10,7	13,8	12,9
Темп зростання, %	-	115,6	30,9	-44,3	-15,9	83	-52,0	36,4	-40,6	29,0	-6,5
Частка у світовому обсязі лізингу, %	3,0	5,3	7,4	5,4	4,3	3,5	1,5	2,0	1,1	1,4	U
Австралія і Нова Зеландія	8,6	4,1	6,9	5,7	10,8	12,0	16,1	12,5	35,6	31,2	28,4
Темп зростання, %	-	-52,3	68,3	-17,4	89,5	11,1	343	-22,4	184,8	-12,4	-9,0
Частка у світовому обсязі лізингу, %	1,4	0,5	0,9	1,0	1,8	1,5	1,9	1,4	3,8	3,1	2,6
Африка	11,1	11,2	9,6	6,5	6,4	8,6	8,2	7,5	6,8	6,7	5,4
Темп зростання, %	-	0,9	-14,3	-32,3	-1,5	34,4	-4/	-8,5	-9,3	-1,5	-19,4
Частка у світовому обсязі лізингу, %		1,4	0,5	0,9	1,0	1,8	0,9	0,8	0,7	0,7	0,5
Усього	633,7	780,4	732,7	557,4	594,5	796,7	868,1	884,0	9443	1005,3	1099,7

Джерело: [4]

головним чином, за рахунок зростання ринку лізингу Китаю [5; 6, с. 32]. Саме в Азіатському регіоні в 2020 р. спостерігалось найбільше зростання цього показника порівняно з попереднім роком.

Так, у 2020 р. найвища частка лізингу в інвестиціях спостерігається в Австралії (40%). Трохи поступаються Великобританія, Канада і Данія зі значеннями 33,7%, 32% і 30,5% відповідно. Найнижчий коефіцієнт у Китаї є однією з найбільш швидких за темпами розвитку і перспективних у світі. Одним із важливих показників оцінки ринку лізингу є ступінь його проникнення в інвестиції конкретної держави [8]. Вимірюючи лізинг у співвідношенні з ВВП, стає зрозуміло, які країни мають відносно «зрілі» лізингові ринки (табл. 2).

Із табл. 2. видно, що найбільшу частку проникнення лізингу в інвестиції показують показники Австралії, які з кожним роком збільшуються. Показники Канади,

Великобританії і Швеції знизилися в 2018 р. порівняно з 2017 р. на кілька відсотків. Стабільність протягом трьох років у частці проникнення лізингу в інвестиції показує США.

Галузева структура лізингових послуг змінюється залежно від конкретного регіону. Лідуючі позиції за обсягом лізингових послуг займають США, які є ключовим учасником лізингових угод у Північноамериканському регіоні (92,1%). На них у 2020 р. довелось 383,87 млрд дол. США нового бізнесу, що на 30,42% більше порівняно з 2016 р. [7] У цій країні лізинг є одним із головних механізмів фінансування оновлення основного капіталу. Структуру ринку лізингових послуг США представлено на рис. 2.

Таким чином, найбільшим сегментом ринку у США є лізинг транспортних засобів (легкові та вантажні автомобілі, причепи, судна, контейнери, залізнична техніка), частка якого за підсумками 2020 р. становила

Таблиця 2

Рівень проникнення лізингу в інвестиції низки країн світу в період 2016–2020 рр., %

Країна	Роки				
	2016	2017	2018	2019	2020
США	17,1	21,0	22,0	22,0	22,0
Японія	6,3	6,8	7,2	9,8	8,9
Німеччина	14,3	14,7	5,8	16,6	16,4
Корея	4,8	8,7	8,5	8,1	9,8
Великобританія	18,5	19,8	23,8	31,0	28,6
Франція	10,5	11,1	12,8	12,5	13,1
Італія	13,1	12,3	10,0	9,4	11,7
Канада	15,1	20,8	20,8	32,0	31,0
Австралія	12,0	27,5	27,5	40,0	40,0
Швеція	19,2	18,2	24,6	24,4	22,7

Джерело: [9]

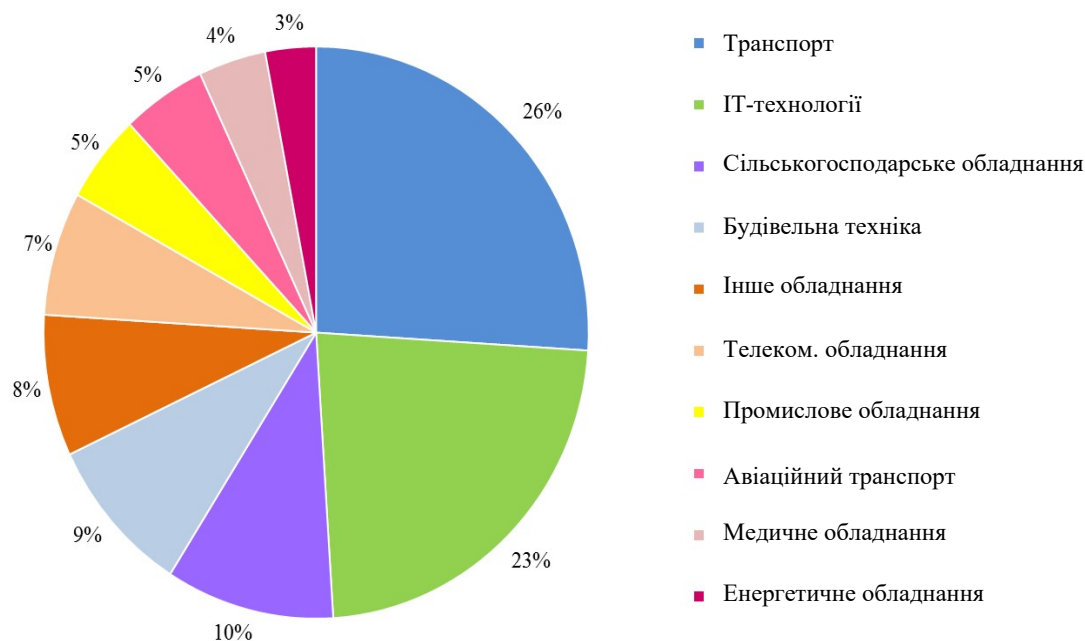

Рис. 2. Маркетингова структура американського ринку лізингових послуг у 2020 р., %

Джерело: [10]

26%. Також значну частку в обсязі нових лізингових послуг займають інформаційні технології та пов'язані з ними послуги (23%). До цього сегменту ринку відносять, наприклад, програмне забезпечення, частка якого – 6,5%, персональні комп'ютери і робочі станції (3,3%), комп'ютерне мережеве обладнання (2,9%), смартфони та інші мобільні пристрої (0,2%) тощо [10].

Огляд лізингової діяльності у Європі проводиться Європейською конференцією лізингових асоціацій (Leaseurope), яка складається із 46 асоціацій-членів у 33 країнах світу [11]. Обсяги ринку лізингових послуг Європи в 2013–2020 рр. наведено в табл. 3.

Таким чином, дані за 2020 р. показують, що новий лізинговий бізнес у Європі досяг 333,7 млрд євро, збільшившись за рік на 6%, а порівняно з 2013 р. – на 59,4%. Найбільшим європейським лізинговим ринком у 2020 р. є Великобританія, де обсяги нового бізнесу становили 73,8 млрд євро, за нею йдуть Німеччина (55 млрд євро) і Франція (47,8 млрд євро).

Слід відзначити Азіатський регіон, найбільшими лізинговими ринками якого є Китай і Японія. У період 2016–2020 рр. Китай знаходився на другому місці (після США) за величиною обсягів нового бізнесу в частині лізингу. Цей показник становив 206,7 млрд дол. США, що на 133,1% більше порівняно з 2016 р. і на 51,5% порівняно з 2019 р. Таке значне зростання лізингової діяльності дає змогу говорити про лізинг як найважливіший метод фінансування економіки Китаю [13]. Лізингова індустрія Китаю сформувалася за дуже короткий час, і ринок лізингу постійно розширювався, особливо після того, як у 2001 р. Китай вступив до Світової організації торгівлі (СОТ), що призвело до надходження значних обсягів прямих інвестицій у країну. Динаміку лізингової галузі Китаю представлено на рис. 3.

Таким чином, за період із 2015 по 2020 р. лізинговий портфель у Китаї збільшився на 473,1%. Це значне зростання було забезпечене переважно сприятли-

вими змінами в регулюванні іноземних інвестицій, що призвело до припливу іноземного капіталу в Китай. Із 2020 р. в Китаї було зафіксовано 7 136 лізингових компаній, що на 37,8% більше, ніж у 2019 р., тоді як у 2015 р. було лише 298 компаній, що ще раз говорить про те, що лізингова галузь у Китаї розвивається неймовірно швидкими темпами. Лізинг у Китаї найбільш часто застосовується у секторі медичного обслуговування, будівельного обладнання та авіаційній галузі [14].

Також варто відзначити ще один великий ринок лізингових послуг в Азіатському регіоні – ринок Японії. Лізингова галузь цієї країни є п'ятою за величиною у світі. У 2020 р. вона виросла на 10,2% порівняно з 2014 р., проте порівняно з 2019 р. зазнала невелике зниження обсягів – на 0,4%. Проте лізинговий ринок цієї країни дуже розвинений і, як і раніше, залишається другим за величиною ринком в Азії після Китаю. Також варто відзначити, що приблизно 6% капіталовкладень країни здійснюються за допомогою лізингу [4]. Структуру ринку лізингових послуг Японії представлено на рис. 4.

Таким чином, особливістю японського ринку лізингових послуг є те, що велика частина лізингових послуг здійснюється у сегменті інформаційних технологій (31,2%), до якого належать програмне забезпечення, комп'ютерне і телекомунікаційне обладнання. У цілому в Японії лізинг став інструментом просування і розвитку новітніх технологій, тоді як у країнах Європи й у США лізинг переважно застосовується в сегменті транспортних засобів.

Лізинг є важливим та широко використовуваним джерелом фінансування. Це дає змогу суб'єктам господарювання, починаючи з нових та закінчуючи ТНК, набувати право користуватися основними засобами, не роблячи великих початкових грошових витрат. COVID-19 вдарив по більшості галузей світової економіки, при-

Обсяги надання лізингових послуг у країнах Європи в 2013–2020 рр., млрд євро

Група країн	Роки							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Великобританія	33,2	34,9	38,1	44,7	48,5	60,8	76,9	73,8
Темп зростання, %	-	5,1	9,2	17,3	8,5	25,4	26,5	-40
Частка в загальному обсязі, %	15,9	15,6	14,8	17,7	19,3	22,1	24,4	22,1
Німеччина	40,7	43,8	47,6	45,0	46,9	49,8	53,2	55,0
Темп зростання, %	-	7,6	8,7	-5,5	4,2	6,2	6,8	3,4
Частка в загальному обсязі, %	19,4	19,6	18,6	17,8	18,6	18,1	16,9	16,5
Франція	33,4	36,4	39,6	39,0	37,5	40,2	43,6	47,8
Темп зростання, %	-	9,0	8,8	-1,5	-3,8	7,2	8,5	9,6
Частка в загальному обсязі, %	16,0	16,3	15,4	15,4	24,9	14,6	13,8	14,3
Італія	28,3	29,8	27,4	18,5	16,5	18,0	19,5	22,8
Темп зростання, %	-	5,3	-8,1	-32,5	-10,8	9,1	8,3	16,9
Частка в загальному обсязі, %	13,5	13,3	10,7	7,3	6,6	6,5	6,2	6,8
Австрія, Бенілюкс і Швейцарія	25,2	24,6	30,8	30,2	28,5	30,0	34,9	36,2
Темп зростання, %	-	-2,4	25,2	-1,9	-5,6	5,3	16,3	3,7
Частка в загальному обсязі, %	12,0	11,0	12,0	12,0	11,3	10,9	11,1	10,8
Скандинавські і країни Прибалтики	18,7	21,3	25,5	28,7	28,7	30,1	32,6	37,4
Темп зростання, %	-	13,9	19,7	12,5	0	4,9	8,3	14,7
Частка в загальному обсязі, %	8,9	9,5	9,9	11,4	11,4	10,9	10,4	11,2
Греція, Португалія і Іспанія	15,3	17	12,5	10,3	9	12,9	15,2	16,8
Темп зростання, %	-	11,1	-26,5	-17,6	-12,6	43,3	17,8	10,5
Частка в загальному обсязі, %	7,3	7,6	4,9	4,1	3,6	4,7	4,8	5
Країни Центральної і Східної Європи	14,6	16,1	16,8	16,5	17,8	20,1	30,8	33,7
Темп зростання, %	-	10,3	4,3	-1,8	7,9	12,9	53,2	9,4
Частка в загальному обсязі, %	7	7,2	6,5	6,5	7,1	7,3	9,8	10,1
Усього	209,4	224	256,6	252,6	251,9	275,7	314,9	333,7

Джерело: [12]

чому в деяких випадках навіть сильніше, ніж фінансова криза 2008–2011 рр. Залишається багато незрозумілого щодо того, коли світовий ринок повністю відновиться [15]. У наведеній нижче таблиці динаміка виробництва під впливом пандемії 2020 р. порівнюється з рецесією 2008–2011 рр. (табл. 4). Проблема фундаментально відрізняється від того, з чим зіткнулася світова економіка в 2010 р. Тоді багато людей втратили значну частину своїх заощаджень, але змогли зберегти роботу. Фінан-

совий вплив на споживача під час нинішньої кризи, ймовірно, буде більш драматичним.

Набагато більша кількість людей утрачає доходи, що сповільнить відновлення економіки. Споживчі витрати у США, наприклад, становлять близько 70% ВВП. Компанія Lucintel, що вивчила вплив COVID-19 на шість найважливіших галузей світової економіки (включаючи автомобілебудування, аерокосмічну промисловість, дослідження і розробки, хімічну промис-

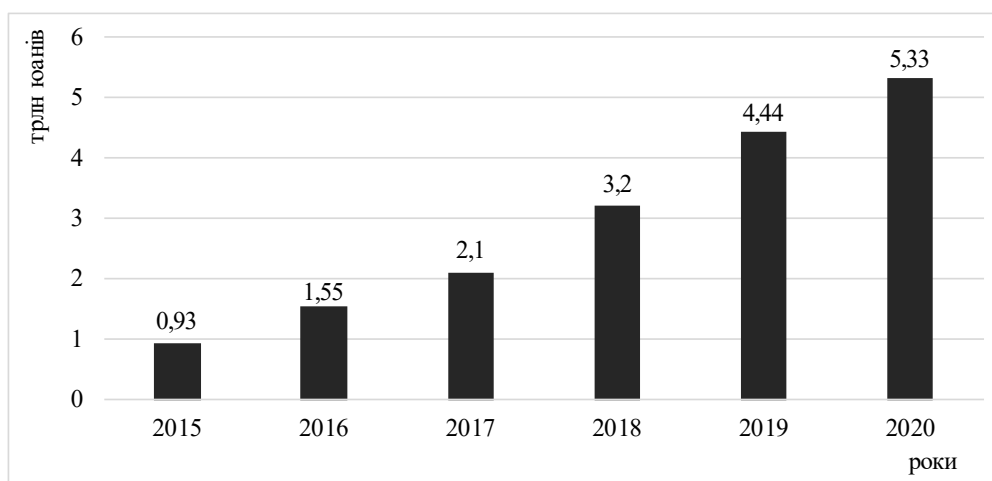

Рис. 3. Динаміка обсягів лізингового портфеля в Китаї у період 2015–2020 рр., трлн юанів

Джерело: [13]

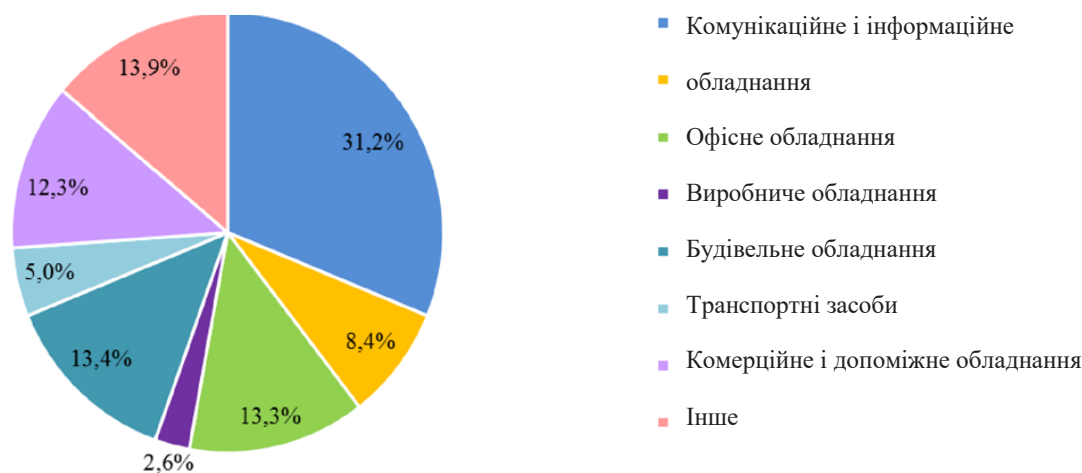

Рис. 4. Маркетингова структура ринку лізингових послуг Японії в 2020 р., %

Джерело: [4]

ловість, вітроенергетику і будівництво), вважає, що скорочення виробництва в них в 2020 р. становитиме у середньому 15%, що ще сильніше вдарить по ринку промислового лізингу, де падіння оцінюється на рівні 17–20% [7]. Найбільше падіння лізингових послуг очікується в аерокосмічній промисловості. Авіакомпанії у 2020–2021 р. працювали з дуже низьким завантаженням, на рівні 50%, і не зацікавлені в повномасштабному використанні лізингу для покупки нових авіасуден. У наведеній нижче табл. 5 показано вплив COVID-19 на глобальні галузі в різних регіонах світу.

Як видно з табл. 5, найменший вплив криза здійснила на країни Тихоокеанської Азії. Китай, взявши під контроль поширення коронавірусу, відновив виробництво. Південна Корея і Японія також продемонстрували багатообіцяючі успіхи в боротьбі з пандемією. Незважаючи на різкий спад світової промисловості і кризові явища останніх років, внесок лізингу в розвиток світової економіки залишається одним із потенційно сильних. З урахуванням певної частки застрахованості лізингових послуг і активів підприємства впевнено співпрацюють із більшістю лізингодавців, використовуючи альтернативну форму інвестування у власні проекти, що допомагає їм зберегти поточну фінансову стійкість [17]. Міжнародний лізинг зазвичай розглядають і як джерело фінансування, і як інвестиційний інструмент. З огляду на позитивні аспекти міжнародного лізингу, необхідно відзначити і його недоліки.

Незважаючи на глобальну економічну кризу через COVID-19, лізингова галузь починаючи з 2023 р. буде розширяться через відкладений попит на нову техніку та обладнання в провідних світових галузях, а лізингові ринки збільшать обсяг нового бізнесу, прогнозно до 1,42 трлн дол. США до кінця 2024 р. На частку Північної Америки, Європи та Азії припадатиме понад 90% світового обсягу лізингових послуг. Лагінська Америка продемонструє зростання на 28,9%, показавши найбільше відсоткове збільшення серед усіх регіонів світу. За нею йде Азія, яка продемонструє безперервне зростання протягом наступних трьох років, досягнувши зростання на 14,4%. У Північній Америці також спостерігається зростання на 10,7%. Очікувані суми нових лізингових контрактів по всіх країнах за 2021–2025 рр. представлено в табл. 6.

Перспективи для всіх шести регіонів виглядають оптимістичними, про що говорить зростання в більшості з них. Однак події, що відбулися в 2020 р., призвели до значних економічних і політичних змін, а саме – виходу з Євросоюзу Великобританії й обрання Джо Байдена президентом США [7]. Обидві події мають короточасний характер для глобальних промислових індексів і фондових ринків. Занадто рано оцінювати, як вони можуть вплинути на світову економіку і міжнародний лізинг. Обсяги лізингових угод у світі в 2019–2024 рр. представлено в табл. 7.

Північноамериканський регіон включає США, Канаду і Мексику. Він збереже свою позицію як най-

Таблиця 4

Порівняння впливу кризи 2008–2010 рр. і пандемії COVID-19 (2020 р.) на світову економіку

Галузь	Зміна за 2008–2011 рр., %	Зміна в 2020 р. через COVID-19, %	Прогноз на 2022–2024 рр., %
ВВП	-5	Від – 3 до – 6	3
Автомобільна промисловість	-12	Від – 20 до – 30	20-25
Авіакосмічна промисловість	-24	Від – 20 до – 30	Від – 2 до – 4
Будівельна галузь	-5	Від – 10 до – 15	5-7
Електротехнічна промисловість	10	Від – 6 до – 10	5-7
Хімічна промисловість	-19	Від – 6 до – 10	8-12
Вітроенергетика	43	10	4-6

Джерело: побудовано авторами за даними [16]

Таблиця 5

Вплив COVID-19 на глобальні галузі і попит на лізингові операції в різних регіонах світу

Регіони	Автомобільна	Аерокосмічна	Електротехнічна	Вітроенергетика	Будівництво	Хімія
Північна Америка	Зниження більше 10%	Зниження більше 10%	Зниження менше 10%	Помірне зростання	Зниження більше 10%	Зниження більше 10%
Європа	Зниження більше 10%	Зниження більше 10%	Зниження більше 10%	Помірне зростання	Зниження більше 10%	Зниження більше 10%
Тихоокеанська Азія	Зниження більше 10%	Зниження більше 10%	Зниження менше 10%	Помірне зростання	Зниження менше 10%	Зниження менше 10%
Решта світу	Зниження менше 10%	Зниження більше 10%	Зниження менше 10%	Помірне зростання	Зниження менше 10%	Зниження більше 10%

Джерело: побудовано авторами за даними [2; 16]

Таблиця 6

Очікувані суми нових договорів лізингу в різних регіонах за 2019–2025 рр., млрд дол. США

Регіон світу	Роки				
	2021	2022	2023	2024	2025
Європа	233	314	302,7	333,6	327,8
Північна Америка	213,3	336,4	292,5	335,1	368,4
Азія	105,6	180,2	153,4	177,3	195
Південна Америка	25,4	13,2	27,5	18	10,7
Австралія	10,8	16,1	12	12,5	35,6
Африка	6,4	8,2	8,6	7,5	6,8

Джерело: побудовано авторами за даними [16]

Таблиця 7

Прогнозні обсяги лізингових угод у світі в 2021–2025 рр., млрд дол. США

Регіон світу	Роки				
	2021	2022	2023	2024	2025
Європа	314	302,7	333,6	327,8	322,8
Північна Америка	336,4	292,5	335,1	368,4	407,8
Азія	180,2	153,4	177,3	195	223
Південна Америка	13,2	27,5	18	10,7	13,8
Австралія, Нова Зеландія	16,1	12	12,5	35,6	31,2
Африка	8,2	8,6	7,5	6,8	6,7
Разом	1297	1010,1	1188	1244,3	1405,3

Джерело: побудовано авторами за даними [16]

більший у світі ринок із новим обсягом бізнесу в розмірі 407,8 млрд дол. США у 2024 р. Тепер він збільшив свою частку від загального світового ринку обладнання в лізинг до 42,1%. Сполучені Штати будуть домінуючим гравцем у регіоні і найбільшим ринком лізингу в світі. У 2024 р. новий обсяг бізнесу становитиме 374 млрд дол. США, що на 15% перевищує показник Європи (322,8 млрд дол. США) [16]. Змінювана природа фінансів, заснована на бізнес-активах, у США спонукала промисловців і виробників відмовитися від лізингу машин і обладнання на користь покупок у розстрочку, щоб використовувати більш гнучкий і ефективний набір фінансових інструментів. Частки лізингових угод у загальній структурі ВВП країн в 2022–2024 рр. представлено в табл. 8.

Одній із південноамериканських країн удалося піднятися вгору в топ-20 країн за обсягом лізингу в загальному обсязі ВВП. Значне зростання було відзначено на колумбійському лізинговому ринку, який збільшив

обсяг нових лізингових угод на 21% до 2024 р. Загальний обсяг нового бізнесу для Латинської Америки зріс на 28,9%. На частку Африки припадатиме 0,7% світового ринку лізингу. Чотири африканські країни увійдуть до рейтингу топ-50: Єгипет, Нігерія, Марокко і ПАР. Африканська лізингова галузь знаходиться ще в зародковому стані. Південно-Африканська Республіка займе 27-е місце в топ-50 країн із незначним зниженням обсягів фінансування на 1,16%. Фінансування сільського господарства США прогнозно становитиме у 2024 р. 9,1%, що менше, ніж у 2024 р. (12,4%). Найбільшим сегментом буде транспорт (29,7%) [10].

Висновки. Дослідження показали, що світовий ринок лізингових послуг має позитивну динаміку, незважаючи на значний спад у 2011–2012 рр. на 30%, пов'язаний зі світовою фінансовою кризою. Одна з тенденцій розвитку лізингу у світі проявляється у його залежності від макроекономічної ситуації в країнах. Фінансові та економічні кризи дестабілізують

Таблиця 8

**Прогнозування часток лізингових послуг
у загальній структурі ВВП низки країн світу
в 2022–2024 рр., %**

Країна	Роки		
	2022	2023	2024
Естонія	5,91	4,81	4,31
Швеція	3,82	3,3	3,03
Великобританія	2,67	2,84	3,02
Латвія	3,36	2,47	2,68
Литва	2,65	2,07	2,64
Данія	2,5	2,36	2,5
Швейцарія	2,19	2,3	2,4
Словаччина	2,48	2,24	2,19
Австралія	0,88	2,47	2,08
США	1,92	1,95	2,08
Польща	2,03	2,11	2,08
Словенія	2,09	1,73	1,9
Фінляндія	2,31	2,14	1,9
Німеччина	2,01	1,87	1,71
Тайвань	1,6	1,63	1,67
Колумбія	1,62	1,09	1,57
Австрія	1,74	1,63	1,47
Болгарія	1,51	1,31	1,44
Канада	0,71	1,69	1,39
Китай	1,11	1,29	1,37
Росія	1,22	0,72	0,35

Джерело: побудовано авторами за даними [10]

економіку, що знижує ділову активність, а разом із нею і лізингову діяльність. У 2012 р. обсяг угод, що здійснюються в Європі, знизився в півтора рази, у Північній Америці – майже на 16%, а в Південній Америці – практично в два рази. Однак починаючи з 2013 р. економіки починають відновлюватися, а обсяги лізингових послуг зростають. Із 2020 р. вони збільшилися практично на 85% порівняно з 2013 р. Розглядаючи лізинг у розрізі шести регіонів світу, можна помітити, що найбільш стрімкими темпами він розвивається в Азіатському регіоні: обсяги лізингу зросли на 174,5% з 2013 р., забезпечивши регіону 30% світового ринку в 2019 р. Однак лідером за даним показником усе ще залишається Північна Америка (37,9%).

Прогнозування світового ринку лізингових послуг виявило, що, незважаючи на глобальну економічну кризу через COVID-19, лізингова галузь починаючи з 2022 р. буде розширяться через відкладений попит на нову техніку та обладнання у провідних світових галузях, а лізингові ринки збільшать обсяг нового бізнесу, прогнозно до 1,42 трлн дол. США до кінця 2024 р. На частку Північної Америки, Європи та Азії припадатиме понад 90% світового обсягу лізингових послуг. Латинська Америка продемонструє зростання на 28,9%, показавши найбільше відсоткове збільшення серед усіх регіонів світу. За нею йде Азія, яка продемонструє безперервне зростання протягом наступних трьох років, досягнувши зростання в 14,4%. Перспективи для всіх шести регіонів виглядають оптимістичними, про що говорить зростання в більшості з них.

Список використаних джерел:

1. Зеркалов Д.В. Международный лизинг : хрестоматия. Киев : Основа, 2015. 385 с.
2. Global Leasing Report 2021. URL: <https://www.whiteclarkgroup.com/reports/global-leasing-report-2021>
3. Nambuswa E., Sindani P. Effect of Leasing on the Financial Performance of the County Government. *International Journal of Scientific and Research Publications*. 2016. № 9. Vol. 6. P. 624–631.
4. Global leasing toolkit – International Finance Corporation. URL: <https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/8bd5b04a-0d4e-4736-a6fc-18a8e56e7a6d/GlobalToolkit-AnIntroduction->
5. Килейников С. Международный кризис ликвидности и его влияние на рынок лизинга. *Технология лизинга и инвестиций*. 2018. № 2. С. 45–54.
6. Лісовська Н. Розвиток ринку лізингових операцій. *Товари і ринки*. 2019. № 1. С. 29–36.
7. Leaseurope. Leasing Facts and Figures 2019. URL: <http://www.leaseurope.org/index.php?page=key-facts-figures>
8. Clark D. Leasing. London: McGraw. Hill Book Company (U.K.) Limited, 2008. 342 p.
9. Leaseurope World Reports. URL: <http://www.leaseurope.org/>
10. Global Leasing. URL: <https://csileasing.co.uk/why-csi-leasing/global-leasing/>
11. Fales J.L. Update: The China equipment leasing market. URL: <http://thealtagroup.com/wpcontent/uploads/2019/10/Fales-10-19.pdf>
12. Annual statistics. Leaseurope. 2021. URL: <https://www.leaseurope.org/data-research/statistics/annual-statistics>
13. Leasing in emerging markets. URL: <https://elibrary.worldbank.org/doi/abs/10.1596/0-8213-3675-4>
14. Македон В.В., Валіков В.П., Рябик Г.С. Розвиток світового ринку ділових інтелектуальних послуг під впливом економіки 4.0. *Нобелівський вісник*. 2019. № 1. С. 59–72.
15. Македон В.В., Волошко Н.О. Визначальна роль міжнародного брендингу в стратегічному розвитку маркетингу сучасних транснаціональних корпорацій. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2020. Вип. 40. С. 5–12.
16. Global Leasing Market Report (2021 to 2030) – COVID-19 Impact and Recovery. URL: <https://www.businesswire.com/news/home/20210311005437/en/Global-Leasing-Market-Report-2021-to-2030---COVID-19-Impact-and-Recovery>
17. Makedon V., Zaikina H., Slusareva L., Shumkova O., Zhmaylova O. Use of rebranding in marketing sphere of international entrepreneurship. *International Journal of Entrepreneurship*. 2020. Vol. 24. Issue 1S. URL: <https://www.abacademies.org/articles/use-of-rebranding-in-marketing-sphere-of-international-entrepreneurship-9325.html>

References:

1. Zerkalov D.V. (2015) *Mezhdunarodnyy lizing: Khrestomatiya* [International leasing. Reader]. Kyiv: Osнова. (in Ukrainian)

2. Global Leasing Report 2021. Available at: <https://www.whiteclarkgroup.com/reports/global-leasing-report-2021> (accessed 26 December 2021).
3. Nambuswa E., Sindani P. (2016) Effect of Leasing on the Financial Performance of the County Government. *International Journal of Scientific and Research Publications*, no. 9, vol. 6, pp. 624–631.
4. Global leasing toolkit – International Finance Corporation. Available at: <https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/8bd5b04a-0d4e-4736-a6fc-18a8e56e7a6d/GlobalToolkit-AnIntroduction-> (accessed 23 December 2021).
5. Kileynikov S. (2018) Mezhdunarodnyy krizis likvidnosti i yego vliyaniye na rynek lizinga [International liquidity crisis and its impact on the leasing market]. *Leasing and investment technology*, no. 2, pp. 45–54.
6. Lisovska N. (2019) Rozvytok rynku lizynhovykh operatsiy [Development of the leasing market]. *Goods and markets*, no.1, pp. 29–36.
7. Leaseurope. Leasing Facts and Figures 2019. Available at: <http://www.leaseurope.org/index.php?page=key-facts-figures> (accessed 24 December 2021).
8. Clark D. (2008) Leasing. London: McGraw. Hill Book Company (U.K.) Limited. (in English)
9. Leaseurope World Reports. Available at: <http://www.leaseurope.org/> (accessed 24 December 2021).
10. Global Leasing. Available at: <https://csileasing.co.uk/why-csi-leasing/global-leasing/> (accessed 23 December 2021).
11. Fales J.L. (2019) Update: The China equipment leasing market. Available at: <http://thealtagroup.com/wpcontent/uploads/2019/10/Fales-10-19.pdf> (accessed 22 December 2021).
12. Annual statistics. Leaseurope. 2021. <https://www.leaseurope.org/data-research/statistics/annual-statistics> (accessed 24 December 2021).
13. Leasing in emerging markets. Available at: <https://elibrary.worldbank.org/doi/abs/10.1596/0-8213-3675-4> (accessed 21 December 2021).
14. Makedon V.V., Valikov V.P., Ryabyk G.E. (2019) Rozvytok svitovoho rynku dilovykh intelektual'nykh posluh pid vplyvom ekonomiky 4.0 [Development of the world market of business intellectual services under the influence of economy 4.0]. *Nobel Herald*, no. 1, pp. 59–72.
15. Makedon V.V., Voloshko N.O. (2020) Vyznachal'na rol' mizhnarodnoho brendynhu v strateichnomu rozvytku marketingu suchasnykh transnatsional'nykh korporatsiy [The defining role of international branding in the strategic development of marketing of modern multinational corporations]. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series: Economic Sciences*, vol. 40, pp. 5–12.
16. Global Leasing Market Report (2021 to 2030) – COVID-19 Impact and Recovery. Available at: <https://www.businesswire.com/news/home/20210311005437/en/Global-Leasing-Market-Report-2021-to-2030---COVID-19-Impact-and-RecoveryResearch-AndMarkets.com> (accessed 28 December 2021).
17. Makedon V., Zaikina, H., Slusareva L., Shumkova O., Zhmaylova O. (2020) Use of rebranding in marketing sphere of international entrepreneurship. *International Journal of Entrepreneurship*, vol. 24, issue 1S. Available at: <https://www.abacademies.org/articles/use-of-rebranding-in-marketing-sphere-of-international-entrepreneurship-9325.html> (accessed 23 December 2021).